

Lezen: Lucas 2:22-40

Tekst: Lucas 2:33-35

Slide Plaatje van Netflix serie Messiah

Lieve mensen, wie is er al aan begonnen? Wij zelf zijn ook ... afleveringen gevorderd. Ik vind het een intrigerend verhaal. Het verhaal begint in het Midden Oosten. Syrië, Jeruzalem. Een charismatische man krijgt veel volgelingen. Lijkt wonderen te doen. En de mensen vragen zich af: is dit de Messias? Want Joden verwachten er eentje. Maar de Moslims ook: Al-Masih. En christenen toch ook!? Al hebben we daar misschien een heel andere voorstelling bij. Is hij de beloofde gezalfde?

Hij lijkt te verbinden. Hij preekt vrede tussen de verschillende godsdiensten. Liefde als basis voor ons bestaan. Wie kan daar nou op tegen zijn. Toch: hij is een bron van conflicten. In alle religies, maar ook bij regeringsinstanties wordt hij met argusogen bekeken. Hij kan de beloofde niet zijn. Een intrigerende serie. Boeiend. Al hoor ik ook dat de latere afleveringen wat minder zijn. Maar dat ga ik zien.

In ieder geval wil ik er één ding uitlichten. Namelijk de reacties op deze man. En dat wil ik vergelijken met de reacties op onze Messias, op Jezus. Rond zijn geboorte werd door engelen gezongen. Hij zou vrede op aarde betekenen. Maar er klinken meer woorden in die dagen. Een stukje van die boodschap hebben we vandaag bij de hand. Wat de oude Simeon zegt tegen Maria. Opnieuw komt zij dus in beeld.

Slide **Jezus is naast bron van vrede ook bron van conflicten**

Je zou het een kerstkater kunnen noemen. Voor Maria en Jozef. Maar ook voor ons, die er van lezen, nu. Het is zo'n hoopvol feest, Kerst. Licht in het donker. Vrede op aarde. Redding van de wereld. En natuurlijk dreigt Herodes en zijn de Schriftgeleerden niet komen kijken. Maar de hoop blijft toch! Dit kind gaat wat veranderen.

Maar is het wel een kerstkater? Ook in het evangelie van afgelopen weken zat al een potentieel conflict ingebakken. De boodschap aan Jozef in een droom: *geef hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden* (Mat.1:21). En ook aan de herders: *vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de messias, de Heer* (Luc.2:11). Dat is een exclusieve boodschap. Hij is de redder. Hij is de messias. Niet machthebbers redden de wereld, geen systemen, geen andere leiders of sterke mensen. Ook jij zelf redt het niet. Je hebt een redder nodig. En er is maar één die dat kan. Dit kleine kind, dat je vindt in een voerbak. Dat groeit in Maria. Dat is een exclusieve boodschap.

En daar hebben mensen moeite mee. Bij een alphacursus in Nesselande ging het de eerste avond altijd over Jezus. Ook zijn claim: *ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot zijn of haar bestemming dan via mij*. (Joh.14:6). Een vrouw reageerde zeer gepikeerd. Wie die Jezus dan wel niet dacht dat hij was. Ze vond het grootspraak. Ze bleef wel komen, de avonden er na. Maar ze kwam eigenlijk nooit over de eerste aversie tegen Jezus heen.

En dát is wat Simeon hier profeteert. Ook in zijn lied: *met eigen ogen heb ik de redding gezien* (vers 30). De redding. Zo hoopvol. Maar ook zo duidelijk: het is via Jezus, of het komt er nooit van. Daarin valt niet te schipperen. En dat maakt hij nog eens duidelijk aan de moeder van Jezus. Een teken dat betwist wordt. Een bron van conflicten. En ik wil er twee conflicten uitlichten vanmorgen.

Slide Conflicten tussen mensen

Er zijn mensen en systemen, die botsen met Jezus. Of ze struikelen over hem. Neem bijvoorbeeld het Chinese regime in Beijing. Of totalitaire moslimregimes. Daar waar christenen vervolgd worden. Gemarginaliseerd. Kerken platgebrand en mensen opgejaagd. Daar zie je dit woord van Simeon voor je ogen gebeuren.

Maar dat is nog groot en ver weg. Het is ook in het klein en dichterbij. Als je Jezus wilt volgen. Consequent en nederig. Dan loop je zo vaak tegen dingen aan. In Nieuwerkerk woonden we op een rijtje huizen, waarvan het riool op elkaar aangesloten was en in het midden van dat rijtje was de afvoer naar het hoofdriool. En die raakte regelmatig verstopt. Veengrond daar, dus zakte het soms wel bijna 5 centimeter per jaar. Dus dat riool was verzakt. Onder de huizen niet, want daar hing het gewoon in de fundering. Maar bij de afvoer naar het hoofdriool dus wel. Op een gegeven moment besloten de bewoners van dat huis: we gaan er wat aan doen. Maar dat laten we wel zwart doen, want anders kost het veel te veel. Ik heb nog wel even gezegd van, moet dat nou, maar niet echt geprotesteerd. Daarmee heb ik een conflict vermeden, wat eigenlijk niet vermeden had moeten worden. Als ik op mijn strepen had gaan staan, dan had ik met sommige burens mot gekregen. Dus ik, best wel laf eigenlijk, ben niet consequent geweest in het volgen van Jezus.

Tim Keller noemt in zijn kerstboekje soortgelijke voorbeelden. Een christelijk blank gezin heette het eerste zwarte gezin dat in de wijk kwam wonen hartelijk welkom. De blanke burens waren woest, want door de vriendelijkheid voelden zij zich ook onder druk gezet om opener en hartelijker te zijn. En dat wilden ze niet. Of het voorbeeld van een politiemans, die tot geloof kwam en niet meer wilde meedoen met de corruptie in het plaatselijke politiekorps. Uiteindelijk werd hij weggepest en moest verhuizen. (Tim Keller, Kerstboodschap, blz.117-118)

Niet meedoen met de roddels op kantoor. Niet mee pesten in de klas. Een leraar respecteren, waar anderen hem wegpesten. Een eerlijk en moreel leven leiden. Het kan er voor zorgen dat je je plek verliest. Dat je mensen verliest. Dat je alleen komt te staan. Dát is hoe Jezus de gezindheid van velen aan het licht brengt, zoals Simeon zegt.

Jezus volgen maakt, dat je een andere basis hebt. Dat je niet jezelf hoeft te redden. Niet overeind hoeft te houden. Dat heeft als het goed is consequenties. Mensen vinden het niet fijn als het licht van Jezus via jou in hun duisternis schijnt. Dat is jouw lot als je zout van de aarde bent. Licht op een kandelaar. Dat is aantrekkelijk en uitnodigend, zeker. Maar soms ook afstotend.

Als kleine Jezus na ruim een maand voorgesteld wordt in de tempel. Dan neemt Simeon hem in zijn armen. Zoals de priesters gewoonlijk doen bij zo'n sessie. Hij zingt over het licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen. Maar licht kan je ook verblinden. Of de donkere dingen van je leven aan het licht brengen. En als er mensen zijn die de duisternis liever hebben dan het licht. Ja, dan ontstaan er conflicten tussen mensen. Maar ook, en dat is het tweede:

Slide Conflicten in je eigen hart

Je redt jezelf niet! Dat geloven we in de kerk. Van harte. Toch blijft dat een pijnlijke boodschap. Het is ook lastig vorm te geven in je kerk-zijn. Zo blijkt. Voorgaande week was er in het Nederlands Dagblad een briefwisseling over geloven met of zonder de kerk. Elsa Eikema is lang actief geweest in

verschillende kerken, maar nu niet meer. Ze heeft nog wel een soort van huiskring. Jeannette Westerkamp, die schrijft waarom ze de kerk wel fijn vindt, vergelijkt de kerk met een gezin. Een thuis. Daar reageert Elsa op. En ze houdt de kerk een spiegel voor:

Slide *Plekken van rust en vrede, waar je je beschermd weet. Ik denk dat een thuis te maken heeft met onze kwetsbaarheid.*

Voor jou is de kerk zo'n thuis, lees ik in je brief. Je hebt een plek waar je kunt leven vanuit de kwetsbaarheid en afhankelijkheid die bij ons mensen hoort. Ik gun mijzelf en velen met mij ook zo'n plek waar juist die kenmerken van mens-zijn erkend en geoefend worden. In onze cultuur lijken we onszelf namelijk vooral te oefenen in zelfredzaamheid.

Zie ik dat trouwens goed, dat dit is wat de gemeenschap voor jou doet? Je steeds opnieuw bepalen bij de afhankelijkheid van anderen en van God? Ik heb zelf namelijk heel wat jaren in de kerk rondgelopen, maar ik merk dat ik die taaie gewoonte van mijzelf willen redden daardoor niet ben afgeleerd. Als we een zondagochtend in chaos doorbrachten, ruziemakend en onze kinderen afblaffend, schoven we wel netjes aangekleed en vriendelijk groetend in de kerkbank. Deze façade was minder goed vol te houden in onze huiskring die we wekelijks zagen, of onze buurtfamilie waarmee we ons buurthuis bouwden. Ik zoek naar een thuis dat een façade onmogelijk maakt.

Ik vraag me af hoe de kerk een oefenplaats van afhankelijkheid zou kunnen zijn. Misschien raakt dit aan jouw vraag over hoe ik denk dat het lichaam van Christus in deze tijd er uit zou moeten zien. Het lichaam functioneert alleen door de onderlinge afhankelijkheid van de delen. Zijn we als lichaam van Christus eerlijk genoeg over onszelf om in zulke afhankelijkheid van elkaar te leven? (ND, vrijdag 3 januari 2020, pagina 13)

Het licht van Jezus in jouw eigen leven laten schijnen. Dat vraagt kwetsbaarheid. Dat vraagt dat je je trots aflegt. En ik merk dat ik dat moeilijk vind. Zoals Elsa ook schrijft: in onze maatschappij wordt bijna altijd gemikt op zelfredzaamheid. Het is zo moeilijk om dat systeem uit je te krijgen. Ook al omdat het appelleert aan de oerzonde. Die diepgewortelde drang om te overleven.

Het wordt Maria aangezegd dat ze als door een zwaard doorstoken zal worden. Ze heeft het zwaar gehad met Jezus als zoon. De weg die hij moet gaan is voor haar extra pijnlijk. Haar moederhart. Tegelijk is het, zoals we eerder ook al zagen, ook voor haar noodzaak dat Jezus haar redt. Dat moet ze leren, net als wij allemaal. Daarin is ze net als wij. En dat blijkt regelmatig een lastige les. Ook voor ons. Gods vrede is te vinden als je kleiner wordt. Als je knielt. Als je eerlijk bent over de kansloosheid van je eigen pogingen. Daarvan overtuigd raken. Echt innerlijk overtuigd. Dat is een enorme strijd.

In die strijd kunnen we een voorbeeld nemen aan Jezus zelf. Het is net Kerst geweest. Zoals hij zich overgeeft. Al zijn macht en heerlijkheid aflegt. Zo diep gaat hij. En dat is het kenmerk van zijn leven. Omdat hij weet: dat is de enige manier om deze wereld te redden van de ondergang. Ultieme liefde. Zo cijfert hij zichzelf weg. En dat is voor ons ook de weg. Minder jezelf in het middelpunt. Dat is een strijd. En levert conflicten op met je ego. En met je belangen. Maar uiteindelijk is het de enige weg. En de waarheid. En het leven.

Amen